

JA-111ST-A – BUS optisk/varmedetektor

Denne detektoren er en komponent i **JABLOTRON 100+** alarmsystemet. Den brukes til å detektere brannilløp i boliger eller næringsbygg. Detektoren får strøm fra alarmsentralens BUS (EN 54-7; EN 54-5). Når detektoren får strøm fra batterier som er satt inn (3x 1,5 V AA) og mister strøm fra BUS eller slutter å kommunisere med sin alarmsentral, fungerer den som en enkeltstående detektor når strømtilførselen fra 12 V BUS kuttes (EN 14604). Batterier følger ikke med og vi anbefaler at du kjøper dem sammen med detektoren.

Detektoren indikerer brannilløp med den innebygde lysdiode-indikatoren og sirenen. Detektoren kan dessuten varsle om en hvilken som helst annen type alarm i systemet, slik som innbruddsalarm eller sabotasje.

JA-111ST består av to uavhengige detektorer - en optisk røykvarsler og en varmedetektor. Den optiske røykdetektoren fungerer etter prinsippet om deteksjon av spredt lys. Den er svært følsom for store støvpartikler som finnes i tett røyk. Den er mindre følsom for mindre partikler som genereres ved forbrenning av væsker slik som alkohol. Det er derfor brann-detektoren i tillegg inneholder en innebygd varmedetektor, som har en langsommere reaksjon, men som er mye bedre til å detektere brann som genererer bare en liten mengde røyk. Detektoren er i drift i statusmodus, så den signaliserer både aktivering og deaktivering. Produktet er ikke laget for å installeres i industrilokaler. Produktet får kun installeres av en erfaren tekniker med et gyldig sertifikat som er utstedt av en autorisert Jablotron-distributør.

Plassering av detektor

Røykdetektoren må installeres slik at evt. røyk enkelt kan komme inn i detektoren pga. naturlige varmestrømmer, slik som f.eks. til taket. Detektoren kan kun brukes i lukkede interiører. Den egner seg ikke til interiører der røyk kan spre seg over et større område og kjøles ned (f.eks. interiører der det er ekstremt høyt under taket - over fem meter) - røyken vil ikke kunne nå detektoren, er plassert. Ikke installer detektoren i et miljø som er utsatt for støv, sigarettøyk og damp. Miljøer fulle av støv påvirker detektorens levetid.

Detektoren skal alltid plasseres i den delen som fører mot bygningens utgang (rømningsvei), se Fig. 1. Dersom bygningen har en grunnflate større enn 150 m², er installasjon av en ekstra detektor på annet egnet sted nødvendig, vennligst se Fig. 2.

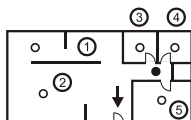

Fig 1

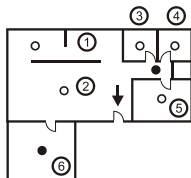

Fig 2

1. kjøkken,
2. stue
3. – 6. soverom

● / ■ grunnleggende dekning
○ anbefalt dekning

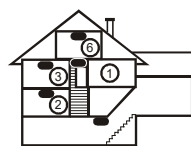

Fig. 3

I leiligheter og eneboliger med flere etasjer bør detektoren installeres over trappen. Det anbefales å plassere flere detektorer i rom der folk sover. Vennligst se Fig. 3.

Installering til jevne tak

Plasser detektoren om mulig i midten av rommet. Detektoren skal ikke være innfelt i taket på grunn av mulig eksistens av lag av kjølig luft ved taket. Plasser aldri detektoren i rommets hjørne (oppretthold alltid minst 0,5 m avstand fra hjørnet - vennligst se Fig. 4). Det er utilstrekkelig sirkulasjon av luft i hjørnene.

Installasjon til skrå tak

Dersom taket ikke egner seg til montering på en jevn overflate (f.eks. i et rom under mønet), kan detektoren installeres som vist på Fig. 5.

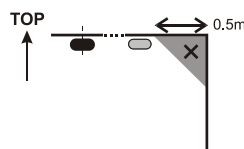

Fig. 4

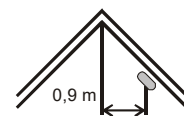

Fig. 5

- midt i rommet, optimal plassering
- akseptabel plassering

Vegger, skillevegger, barrierer og gittertak

Detektoren JA-111ST-A må ikke installeres nærmere enn 0,5 m fra en hvilken som helst vegg eller skillevegg. Et smalt rom med en bredde på mindre enn 1,2 m krever at detektoren(e) plasseres i en avstand på minst en tredjedel av rommets bredde. I tilfelle et rom er delt opp i seksjoner med møbler, stativer eller delevegger som ikke når taket, må mellomrommet anses for å være helt atskilt hvis gapet mellom toppen av disse og taket ikke overstiger 0,3 m. Ledig plass på minst 0,5 m er nødvendig under og rundt detektoren. Eventuelle uregelmessigheter i taket (f.eks. dragere) som overstiger 5 % av takhøyden skal betraktes som en vegg og de ovennevnte begrensninger bør gjelde.

Ventilasjon og luftsirkulasjon

Detektorene må ikke monteres rett i nærheten av luftehull i air conditions- eller ventilasjonsanlegg. Dersom luft blir tilført gjennom et perforert tak, må hver detektor være plassert slik at ingen hull ligger innenfor en avstand på 0,6 m fra detektoren.

Unngå å montere detektoren på følgende steder:

- Steder med dårlig luftsirkulasjon (nisjer, hjørner, hjørnene på A-formede tak, osv.)
- steder som er utsatt for støv, sigarettøyk eller damp
- steder med overdrevent intens luftsirkulasjon (nær vifter, varmekilder, air condition-utløp osv.)
- på kjøkken og andre steder der det tilberedes mat (siden damp, røyk eller oljeholdig røyk vil kunne føre til falsk alarm eller redusere detektorens følsomhet).
- På steder med store mengder små insekter som vil kunne utløse falsk alarm

Advarsel: De fleste tilfeller av falsk alarm er forårsaket av feil detektorplassering.
Se standarden CEN/TS 54-14 for detaljerte retningslinjer ang. installasjon.

Installering

Når du installerer detektoren, rett deg etter de prosedyrene som er anbefalt i de foregående ledd.

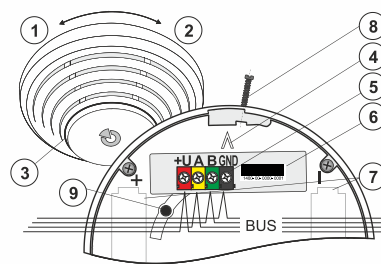

Fig. 6: 1 – åpning av detektordeksel; 2 – lukking av detektordeksel; 3 – optisk status signalisering; 4 – pil som viser hvor detektoren skal settes inn; 5 – BUS-terminal; 6 – serienummer; 7 – batteriholdere; 8 – knapp til testing 9 – festeskruer

1. Åpne detektordekslet ved å vri det i retning mot klokken (1)
2. Skyv BUS-kabelen gjennom sokkelen og fest sokkelen til det utvalgte stedet ved hjelp av skruer.
3. Fest BUS-ledningen.
4. Når systemet er slått på, begynner den gule lysdioden på PCB inni detektoren å blinke gjentatte ganger for å vise at detektoren ikke er innlest i systemet ennå.

Slå alltid av strømmen når du kobler detektoren til systemets digitale BUS.

5. Følg installasjonsmanualen for alarmsentralen.
  - a. Åpne **F-Link** og velg ønsket posisjon i **Enhets**-fanen og kjøp innlesnings-modus ved å klikke på «**Les inn**»-tasten.

JA-111ST-A – BUS optisk/varmedetektor

- b. Klikk på alternativet "Skann/legg til nye BUS-enheter" og velg denne detektoren fra oversikten som tilbys og dobbeltklikk for å bekrefte valget. Den gule lysdiode-indikatoren slukkes.
6. Før montering er det nødvendig å fjerne festeskruen (8) fra plastsokkelen. Sett detektoren inn i plastsokkelen. Detektoren kan settes inn i sokkelen kun i én posisjon. Den er merket ved hjelp av piler (4) på begge deler av plastkabinettet. Når du setter inn detektoren, så husk at de tilkoblede ledningene ikke får hindre testknappenes funksjon.
7. Sett opp detektorens funksjoner slik det går fram av kapitlet *Detektorens innstillinger*.
8. For at det skal være i samsvar med forskriftene, er det nødvendig å låse dekslet med en (8) festeskruer.

Merknader:

- Vi anbefaler deg å ta bort klistremerket med serienummer (6) før du setter det på installeringsokkelen, klistre det på et stykke papir og noter ned enhetens plassering for bedre identifisering av en bestemt enhet når den leses inn via F-Link-programvaren.
- Detektoren kan leses inn også ved å sette den inn i installasjons-sokkelen og låse den ved å vri den i klokkeretningen når innlesningsmodus er åpent.
- Repeateren kan leses inn i systemet også ved å taste inn serienummeret (6) i F-Link-programvaren (eller ved å bruke en strekkodeleser). Alle tallene under stavkoden må testes inn (1400-00-0000-0001).
- Detektoren kan være i drift uten batterier. Når det ikke er noen batterier i den, er den ikke i samsvar med norm EN14604. Før du setter detektoren inn i installasjonssokkelen, så fjern de røde låsefanene fra detektorens korpus. Installasjonssokkelen får kun skiftes ut med samme sokler som er beregnet på detektor som testes ved å trykke på dens korpus (som da virker som testbryter).
- Dersom den gule lysdioden lyser konstant, kan ikke detektoren leses inn og den signaliserer at noe er feil med ledningssystemet. Vi anbefaler sterkt å sjekke BUS-ledningene.

Instillinger i detektoren

Detektorens egenskaper kan endres i **Enheter**-vinduet i **F-Link** (standardinnstillinger merket ved hjelp av symbolet*):

Reaksjons-alternativet i **Enheter**-vinduet gjør at du kan velge type systemreaksjon for den innleste detektoren.

For å endre detektorens egenskaper, bruk **interne innstillinger**. Dette åpner et vindu der du kan endre interne innstillinger for detektoren.

Reaksjon: Gjør det mulig å velge når detektoren skal reagere kun på røyk, kun på varme, røyk eller varme, røyk og varme samtidig; se følgende tabell for detaljer:

Røyk	EN 14604, EN 54-7
Varme	EN 54-5
*Røyk eller varme	EN 14604, EN 54-5, EN 54-7
Røyk og varme samtidig	

Varmeklasse EN54-5 setter detektorens reaksjonshastighet ved økninger i temperatur.

*A1 – En hurtig reaksjon på temperaturendringer. Den må reagere innen det har gått 1 min. og 40 sek. når temperaturen når 30 °C/min.

A2 – En langsom reaksjon på temperaturendringer. Den må reagere innen det har gått 2 min. og 25 sek. når temperaturen når 30 °C/min. Disse detektorinnstillingene gjør detektoren i stor grad immun overfor falsk alarm på problematiske steder.

Lydvarsling av brannalarm:

Lydvarsling: Setter kilden til detektorens lydvarsling for en brannalarm (Utkoblet, *Kun egen alarm, Egen og systemalarmer, Kun system).

Tidsbegrensning for lydvarsling: Dette setter tidsbegrensning for detektorens lydvarsling for en brannalarm; valgfrøtt fra 1-5 minutter eller Ingen begrensning (*4 min.).

Lydvarsling av brannalarm fra områdene: Setter hvilke områder detektoren vil varsle brannalarmer for.

Annen lydvarsling av alarm:

Lydvarsling for andre typer områdealarm: Valg av områder som andre typer alarm og signalisering vil gjelde for.

Alarmreaksjon: Fastsetter når detektoren signaliserer i hht. *IW- (intern advarsel), evt. EW- (ekstern advarsel) signal.

Tidsbegrensning for lydvarsling: Ingen begrensning, 1, 2, 3,*4, 5 minutter. Når Ingen begrensning-alternativet er valgt, betyr det den tiden det tar fra systemparametrene. OBS! Maksimal alarmlengde i systemet er 20 minutter.

Stans systemalarm ved å trykke på detektoren: Dette alternativet gjør at du kan velge om systemets sireners signalisering av alarm ved

hjelp av lyd kan stanses ved å trykke på detektoren. Velg blant følgende alternativer: *Utkoblet, når egen alarm går, når en systemalarm går, Innkoblet.

Batterier: Velg hvilken type batterier som brukes (*alkaliske, lithium) eller drift uten batterier (detektoren sjekker ikke status for batterier som er satt inn).

Test: Ved å klikke på denne knappen på detektoren, blir en selvtest (autotest) gjennomført. Resultatet indikeres ved hjelp av en grønn eller rød prikk. Grønn = test OK, rød = feil – i så fall bør du gjenta testingen og får du samme resultat, bør detektoren sendes til servicesenter.

Brannalarm

Optisk detektor: Når røyk trenger inn i deteksjonsrommet, en alarm utløses og signaliseres optisk gjennom en blinkende rød lysdiode (omtrent 8x pr. sek.) og hvis aktivert, så også ved hjelp av et lydsignal i hht. detektorens innstillinger. Signalisering pågår til rommet rundt eller deteksjonsrommet luftes ut.

Varmedetektor: Når temperaturen øker til over den fastsatte grensen, vil en alarm utløses og signaliseres optisk gjennom en blinkende rød lysdiode (omtrent 8x pr. sek.) og hvis aktivert, også ved hjelp av et lydsignal i hht. detektorens innstillinger. Signalisering pågår til temperaturen synker f.eks. som følge av ventilering.

Å stanse sirenen når alarmen går: Sirenens signalisering kan stoppes ved å trykke på detektoren. Sirenen er inaktiv i 10 minutter. Dersom detektoren etter dette fortsatt registrerer røyk eller varme, vil sirenen bli aktivert på nytt. Når behovet oppstår (som f.eks. i tilfelle en detektorfeil), er det mulig å utsette reaktivering av sirene med 12 timer. Dette kan gjøres ved å trykke på detektoren igjen i fem sek. etter at sirenens signalisering er stanset. Når detektoren piper, må du frigjøre trykket innen 1 sek. Omslåingen til utsatt sirenmodus bekrefte ved hjelp av fem pip. Detektorens lysdiode blinker hele tiden i løpet av utsettelsen.

Alarmminne: Hvis aktivert, fortsetter lysdiode-signaliseringen å blinke langsomt (omtrent 2x pr. sek.) i 24 timer etter at alarmen er over. Signalisering stanses ved å gjennomføre utkobling på et allerede utkoblet område der alarmen er utløst.

Alarmminne i enkeltmodus - signalisering kan stanses ved å trykke på detektoren.

Sabotasjealarm: Dersom detektordekslet åpnes, sender detektoren et sabotasjesignal til alarmsentralen. For å unngå at sabotasjealarm utløses, så gå inn i servicemodus før du åpner detektoren.

NB!

- Når detektoren er i drift i enkeltmodus, signaliseres en alarm med lyd, så vel som optisk uten mulighet til å endre dette.

Andre alarmer

Detektoren kan signalisere andre alarmer, ikke bare alarmer som er utløst av detektoren selv. Dette omfatter alarmer som innbruddsalarm, sabotasje, panikk, 24 t og dessuten i tilknytning til IW- og EW-signaler. Innstillinger gjør at du kan velge spesielle områder og begrensninger for alarmens lengde.

Merknader:

- Indikasjon på andre alarmer påvirkes av systemparametre (f.eks. sirene når den er delvis tilkoblet, sirene-IW hvis utløst pga. sabotasje,...).
- Dens egen alarm har alltid høyere prioritet. Når dens egen alarm signaliseres, signaliseres ikke andre alarmer i det hele tatt.
- En brannalarm har førsteprioritet. Når f.eks. en sabotasjealarm utløses og det så plutselig utløses en brannalarm, kanselleres signalisering av sabotasje og signalisering av brannalarm settes i gang øyeblikkelig.

Testing og vedlikehold av detektor

Detektoren bør testes minst en gang pr. måned. For å teste detektoren, trykk på detektoren og vent til en lysdiode-indikator tennes. Lysdiodens blinkende varslers overgang til test-modus. LED blinker så lenge testingen varer. Når testen er fullført, slås lysdioden av. Detektoren signaliserer resultatet. Dersom detektoren piper én gang, er testen gjennomført med suksess. Dersom en feil oppdages, blinker lysdioden og piper tre ganger. Iså fall gjentar du testingen og får du samme resultat, så bør detektoren sendes til servicesenter. Dersom batteriet er i ferd med å bli utladet, er det ingen varsling ved hjelp av lyd, kun en blink når testen er fullført.

At detektorens optiske del fungerer helt og fullt, kan testes ved hjelp av en testspray (slik som f.eks. SD-TESTER). Varmesensoren kan testes med oppvarmet luft (for eksempel ved hjelp av en hårføner). Dersom alarmsentralen ikke er i SERVICE-modus, utløses brannalarmen.

Advarsel: Test aldri detektoren ved hjelp av åpen flamme.

JA-111ST-A – BUS optisk/varmedetektor

Feil-indikasjon

Detektoren sjekker om den fungerer. Dersom den oppdager en feil, piper den og blinker med lysdioden tre ganger og blinker så kort tre ganger hvert 30. sek. (en feil signaliseres på samme måte når det gjennomføres en auto-test; vennligst se *Installasjon* kapitlet). Det kan være en feil med deteksjonskammer, en omgivelsestemperatur som ligger utenfor driftsrekkevidde (vennligst se *Tekniske spesifikasjoner*) eller en annen feil som er oppdaget i detektoren.

En feil forårsaket av en temperatur utenfor rekkevidde gjenopprettes automatisk når den kommer innenfor grenseverdiene igjen.

En detektortest kan gjennomføres dersom en feil signaliseres, vennligst se punkt **Detector testing and maintenance**. Under testing oppdateres all informasjon som blir målt, slik som temperatur, røyk og urenheter i detektorrommet. De verdiene som måles kan overvåkes ved hjelp av **F-Link**-programvare i **Diagnostikk**-fanen. Hold markøren over alternativet **Spennning / Tap** og så vises et verktøytipps sammen med gjeldende status for all informasjon som måles.

Batteriskift

Detektoren kontrollerer batteristatus og hvis batteriene er i ferd med å utlades, signaliserer detektoren med korte blink hvert 30. sek. at batteriene trenger å skiftes ut. Informasjonen sendes dessuten til kontrollpanelet. Skift ut batteriene så snart som mulig. Skift alltid ut alle de tre batteriene med batterier av samme type og produsent.

Bruk kun 1,5 V alkaliske AA-batterier av høy kvalitet. FR6-lithiums-batterier er bedre egnet for installasjon der hvor temperaturen over lengre tid ligger under 5 °C eller når detektoren får strøm fra system-BUS og batterier samtidig (da vil batteriene oppnå lengre levetid).

Ikke kast brukte batterier sammen med vanlig husholdningsavfall. Avhend dem på spesielle innsamlingssteder (miljøstasjoner).

Fjerning av detektoren fra systemet

Systemet rapporterer et eventuelt tap av detektor. Har du med vilje fjernet den, må du også slette den fra tilsvarende adresse i alarmsentralen minne. Vennligst se installasjonsmanualen for alarmsentralen.

Tekniske spesifikasjoner

Strøm

12 V likestrøm (9-15 V)
3 x alkaliske batterier av type LR6 (AA) 1,5 V; 2,4 Ah
3 x alkaliske batterier av type FR6 (AA) 1,5 V; 3 Ah
Vennligst merk deg følgende: Batterier følger ikke med

Aktuelt strømforbruk:

- i standby-modus 5 mA
- for kabelvalg 150 mA
- Batteriet er nesten utladet 3,5 V

Vanlig levetid

Røykdeteksjon

Røykdetektorens følsomhet

omtrent tre år
optisk lysspredning
 $m = 0.11 - 0.13 \text{ dB/m}$
i overensstemmelse med EN 14604, EN 54-7
klasse A1 i samsvar med EN 54-5
fra +60 °C til +65 °C
-10 °C til +70 °C

Varmedeteksjon

Alarmtemperatur

Driftstemperaturrekkevidde

Mål, vekt

Samsvar

diameter 126 mm, høyde 52 mm, 150 g
EN 14604:2005, EN 54-5:2017, EN 54-7:2018,
EN 50130-4, EN 55032, EN 50581
4 x ø 3.5 x 40 mm (senket hode)

Anbefalt skrue

1293-CPR-0719

JABLOTRON ALARM a.s. erklærer herved at JA-111ST-A-brannvarsleren er i samsvar med de grunnleggende kravene og andre relevante bestemmelser i EU-direktiv nr. 305/2011 og direktivene 2014/30/EU og 2011/65/EU.

Konformitetserklæringsoriginalen kan du finne på www.jablotron.com
- i avsnittet Teknisk støtte

NB! Riktig avhending av dette produktet vil bidra til å spare verdifulle ressurser og forhindre potensielle negative effekter på menneskers helse og miljøet, noe som ellers vil kunne oppstå ved uegnet avfallshåndtering. Vennligst returner produktet til forhandleren eller kontakt lokale myndigheter for mer informasjon om nærmeste dertil utpekte innsamlingssted/miljøstasjon